

ΑΝΤΩΝΙΑ ΨΥΧΟΓΙΟΥ Α3

Ο ΑΕΤΟΣ

Ο αετός είναι αρπακτικό πτηνό και ανήκει στην οικογένεια των γερακιών, που έχει 12 συνολικά είδη. Οι αετοί είναι μεγάλα και δυνατά πουλιά που το άνοιγμα των φτερών τους φτάνει τα 2,5 μέτρα περίπου και ζυγίζουν μέχρι 6 κιλά. Όλα τα είδη των αετών φημίζονται για την καλή τους όραση. Πραγματικά το μάτι του αετού είναι κάπως διαφορετικά φτιαγμένο από το μάτι των άλλων πουλιών. Έτσι, ενώ με το μεγαλύτερο μέρος του ματιού του βλέπει μία μεγάλη έκταση, όπως περίπου και οι άνθρωποι όταν κοιτάζουν από ψηλά ή από αεροπλάνο, με ένα μικρότερο μέρος του ματιού του ο αετός βλέπει ένα μικρό κομμάτι της γης, αλλά πολύ καθαρά, όπως περίπου βλέπει ο άνθρωπος με κιάλια και ακόμη καλύτερα. Γι' αυτό και δεν του ξεφεύγει ούτε η παραμικρή κίνηση που γίνεται γύρω του ή κάτω στη γη, όταν πετάει. Άλλο χαρακτηριστικό των αετών είναι το δυνατό και γαμψό ράμφος του.

Η κατασκευή του ράμφους είναι τέτοια, ώστε να του επιτρέπει να ξεσχίζει τις σάρκες των ζώων που πιάνει και τρέφεται. Επίσης ο αετός έχει δυνατά πόδια, για να μπορεί να κρατάει τη λεία του και να μην του φεύγει. Σ' αυτό τον βοηθούν και τα πολύ γερά δάχτυλά του, που καταλήγουν σε δυνατά και γυριστά, όπως το αγκίστρι, νύχια. Γι' αυτό αν πιάσει κάτι με τα πόδια του ο αετός, δύσκολα μπορεί να του ξεφύγει. Στα πόδια του έχει 4 δάχτυλα, 3 μπροστά και ένα πίσω. Η κατασκευή και η κατεύθυνση των δαχτύλων του είναι τέτοια που δεν του επιτρέπουν να πιάνεται πάνω σε κλαδιά, όπως τα άλλα πουλιά. Γι' αυτό ο αετός κυριολεκτικά πατάει πάνω σε βράχους ή πέτρες ή σε κορμούς δέντρων.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των αετών είναι ότι μπορούν να πετούν, παρ' όλο το βάρος τους, πολλές ώρες χωρίς να κουράζονται. Αν παρατηρήσει κανείς, όμως, προσεκτικά τον αετό θα δει ότι αφήνει ανοιχτά τα φτερά του πολλή ώρα, αιωρείται όπως λέμε και μόνο σε μερικές περιπτώσεις

τα χτυπάει, για να πάρει δύναμη. Ο αετός, όπως φυσικά και άλλα πουλιά, ξέρει και εκμεταλλεύεται πάρα πολύ καλά τα ρεύματα του αέρα και τελικά πετάει, όπως περίπου και το ανεμοπλάνο. Με τον τρόπο αυτό μπορεί και κάνει μεγάλη οικονομία στις δυνάμεις του και δεν κουράζεται.

Συνήθως οι αετοί τρέφονται με ζωντανά ζώα, σαύρες, ποντικούς, λαγούς, χελώνες, μικρά αρνιά και κατσίκια, αλεπούδες, μικρούς λύκους κλπ. Πολλές φορές είναι δυνατό να επιτεθεί και εναντίον του ανθρώπου, ιδιαίτερα όταν βρίσκεται σε άμυνα ή προσπαθεί να σώσει από τον άνθρωπο που πλησίασε στη φωλιά του τα μικρά του. Τα τραύματα που προκαλεί ο αετός είναι πραγματικά φοβερά, αφού τόσο το ράμφος του, όσο και τα νύχια του είναι πάρα πολύ κοφτερά.

Υπάρχει ένα είδος αετού που ζει στην Αμερική που τρέφεται με ψάρια και ονομάζεται **Αλιαετός ο λευκοκέφαλος**. Ο αετός αυτός είναι θαυμάσιος βουτηχτής. Εκτός όμως από ψάρια, ο αετός αυτός κυνηγάει και υδρόβια πουλιά, όπως αγριόπαπιες, μικρούς κύκνους κλπ.

Μερικά είδη αετού πολλές φορές τρέφονται και με ψόφια ζώα. Οι αετοί ζουν πάντα σε ζευγάρι και χτίζουν τη φωλιά τους σε ψηλά και απρόσιτα βουνά. Το θηλυκό, μια φορά το χρόνο και αυτό την άνοιξη, γεννάει 1 - 3 αυγά που τα κλωσάει 40- 55 περίπου ημέρες, ανάλογα με το είδος του αετού. Όταν τα μικρά βγουν από το αυγό, είναι χωρίς φτερά. Τόσο η μητέρα όσο και ο πατέρας τα ανατρέφουν με μεγάλη επιμέλεια μέχρι που να μεγαλώσουν και να γίνουν ικανά να ζήσουν μόνα τους.

Οι αετοί κυνηγούν τη λεία τους με δύο τρόπους. Την παρακολουθούν από ψηλά, αιωρούμενοι για πολύ πάνω από αυτή και ξαφνικά κλείνουν τα φτερά και ορμούν προς τα κάτω και την αρπάζουν. Αξιοθαύμαστο είναι το πώς καταφέρνουν, λίγα μόλις εκατοστά πάνω από τη γη, να αλλάξουν την κλίση και την πορεία της πτώσης τους, έτσι ώστε να ακουμπήσουν τη λεία τους μόνο τα νύχια τους, ενώ, συγχρόνως, ανοίγουν τα φτερά και ξανασηκώνονται χωρίς πολλές φορές να καθίσουν στη γη ούτε στο ελάχιστο. Αντίθετα, ο κίρκαιος, ο αετός ο νάνος και ο αετός ο χρυσαετός κυνηγούν τη λεία τους και την αρπάζουν, δεν κάνουν δηλ. κάθετη εφόρμηση, όπως τα άλλα είδη των αετών.

Πολλά από τα είδη των αετών είναι ωφέλιμα για τη γεωργία κυρίως, γιατί καταστρέφουν τα διάφορα μικρά ζώα, όπως τα διάφορα είδη των ποντικών και προστατεύουν με τον τρόπο αυτό τη γεωργική παραγωγή.

Αετούς θα συναντήσουμε στις τέσσερις ηπείρους: την Ευρώπη, την Ασία, την Αφρική και την Αμερική, Βόρεια και Νότια. Στην Ελλάδα συναντά κανείς αετούς στα ψηλά βουνά: στον Όλυμπο, τον Παρνασσό, την Οίτη, τον Τυμφρηστό. Στη νότια Ευρώπη, στη βόρεια Αφρική και στη δυτική Ασία, δηλ. στις περιοχές γύρω από τη Μεσόγειο ζει ο αετός ο χελωνιάρης ή αλλιώς ο μέλας (μαύρος) ή και αυτοκρατορικός. Στην Ελλάδα το είδος αυτό των αετών συναντιέται κυρίως στον Παρνασσό. Έχει χρώμα καφέ σκούρο με μια μεγάλη άσπρη βούλα κοντά στην ουρά και με δύο ακόμη βούλες κοντά στο στήθος, στο σημείο, περίπου που αρχίζουν τα φτερά. Μερικοί ισχυρίζονται και φαίνεται ότι είναι αλήθεια, ότι το όνομα χελωνιάρης το πήρε, γιατί κυνηγάει με εντελώς ιδιόρρυθμο τρόπο τις χελώνες. Όταν πιάσει με τα νύχια του μια χελώνα, τη σηκώνει ψηλά και την αφήνει να πέσει πάνω σε βράχους. Έτσι σπάει το καύκαλό της και είναι δυνατό έπειτα να τη φάει.

Στις βόρειες περιοχές της Ευρώπης, της Ασίας και της Αμερικής ζει ο βασιλικός αετός ή αλλιώς αετός ο χρυσαετός. Πολλές φορές είναι δυνατό να τον συναντήσουμε ακόμη και στη βόρεια

Αφρική. Το άνοιγμα των φτερών του φτάνει τα 2 περίπου μέτρα και θεωρείται σαν ένας από τους μεγαλύτερους. Το είδος του αετού αυτού τρέφεται κυρίως με μικρά θηλαστικά, πουλιά, ερπετά κλπ. Εκτός όμως αυτού κυνηγάει και κοτόπουλα, αρνιά, κατσίκια, και αποτελεί πολλές φορές μάλιστα για τους γεωργούς. Έτσι, ενώ είναι ωφέλιμος γιατί κυνηγάει τους ποντικούς στα χωράφια, συγχρόνως κάνει και μεγάλες ζημιές, γι' αυτό και δεν ανήκει στην κατηγορία των ωφέλιμων. Ο αετός αυτός χτίζει τη φωλιά του σε κουφάλες δένδρων ή σε σχισμές βράχων. Το θηλυκό γεννάει 1 - 2 αυγά.

Τα μικρά αετόπουλα είναι δυνατό, όταν αιχμαλωτιστούν, να εκπαιδευτούν και να γίνουν άριστοι κυνηγοί. Συνήθως τους αετούς αυτούς εκπαιδεύουν στην κεντρική Ασία και τους χρησιμοποιούν στο κυνήγι της αλεπούς, του λαγού και του λύκου, όπου και θεωρούνται ασυναγώνιστοι.

Στην Αμερική, στις όχθες του ποταμού Μισισσιπή, ζει ο Αλιαετός ο λευκοκέφαλος, για τον οποίον μιλήσαμε παραπάνω. Στη νοτιοανατολική Ευρώπη και στην κεντρική Ασία ζει ένα άλλο είδος αετού, ο αετός ο φωνακλάς (κραυγαλέος) ή κράχτης που έχει δύο μεγέθη. Ο μεγάλος, που έχει μήκος περίπου 70 εκατοστά και ο μικρός που έχει μήκος 60 εκατοστά. Οι αετοί αυτοί γεννούν 2 αυγά και θεωρούνται πολύ ωφέλιμοι, γιατί τρέφονται, κυρίως, με ποντίκια και διάφορα άλλα ερπετά, ώστε προστατεύουν τη γεωργική παραγωγή.

Στις ακτές της βόρειας Αμερικής και της δυτικής Ασίας ζει ένα άλλο είδος αετού, ο θαλασσινός αετός (Αετός ο λευκόουρος). Χαρακτηριστικό γνώρισμα του αετού αυτού είναι η άσπρη ουρά του. Τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά και μόνο με ψάρια και είναι άριστος βουτηχτής. Ο αετός αυτός είναι μεγαλύτερος και από το βασιλικό αετό. Ο αετός ο χελιάκα ζει στην Ευρώπη και την Ασία, αλλά είναι αποδημητικός, δηλ. το χειμώνα κατεβαίνει στα νότια και ζεστά μέρη. Συνήθως διαχειμάζει στη βόρεια Αφρική και τη νότια και μέση Ασία. Σαν τόπους κατοικίας ο αετός αυτός προτιμά τα πυκνά δάση που συνορεύουν όμως με ανοιχτές εκτάσεις, για να μπορεί να κυνηγά ελεύθερα. Από την κατηγορία των αετών είναι ίσως εκείνος που μπορεί να ανέβει πιο ψηλά από όλους (φτάνει και μέχρι τα 2.000 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας). Το άνοιγμα των φτερών του φτάνει τα 2 περίπου μέτρα. Τρέφεται κυρίως με τρωκτικά και ερπετά και θεωρείται πολύ ωφέλιμος, γιατί προστατεύει τη γεωργική παραγωγή.

Ο αετός είναι πραγματικά μεγαλοπρεπής, όταν πετάει, γι' αυτό και δίκαια έχει πάρει του τίτλο του βασιλιά των πουλιών. Σήμερα όπως και τόσα άλλα είδη ζώων πάνω στη γη, έτσι και ο αετός κινδυνεύει να καταστραφεί από την εξάπλωση του πολιτισμού.

Τώρα όλο και λιγότερες εκτάσεις μένουν πια ελεύθερες, για να μπορεί να κυνηγήσει. Χρόνο με το χρόνο οι αετοί όλο και λιγοστεύουν. Πολλά κράτη έχουν πάρει ήδη ειδικά μέτρα που προστατεύουν τους αετούς και απαγορεύουν αυστηρά το κυνήγι. Τέτοια μέτρα πρέπει να παρθούν και στην Ελλάδα πριν είναι αργά, πριν χάσουν τα βουνά μας ένα από τα πιο ωραία στολίδια τους.

Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τον αετό σαν σύμβολο του Δία και τον τιμούσαν. Είναι γνωστό το χάλκινο άγαλμα του Αετού, που βρέθηκε το 1967 στις ανασκαφές του ιερού της Δωδώνης. Αργότερα οι Ρωμαίοι χρησιμοποίησαν τον αετό σαν στρατιωτικό έμβλημα, ενώ οι Βυζαντινοί χρησιμοποίησαν σαν έμβλημα το δικέφαλο αετό, που ίσως ήταν οικογενειακό έμβλημα των Παλαιολόγων.

Σύμφωνα με μια άποψη, ο δικέφαλος αετός συμβολίζει τη βυζαντινή αυτοκρατορία που εκτεινόταν στις δύο ηπείρους: την Ευρώπη και την Ασία. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους το 1453 και μέχρι σήμερα, ο δικέφαλος αετός αποτελεί το επίσημο έμβλημα του πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης. Εκτός όμως από τους Βυζαντινούς, τους αετούς τους χρησιμοποίησαν σαν έμβλημα, σαν δείγμα αυτοκρατορικής εύνοιας και οι διάφοροι Ευρωπαίοι. Οι δούκες της Βοημίας (σημερινής Τσεχίας) και της Βαυαρίας, καθώς και οι βασιλιάδες της Ισπανίας χρησιμοποίησαν τον αετό σαν οικόσημο, άλλοι πάλι σαν πολιτικό έμβλημα κλπ. Άλλοι αετοί.

Αετός όμως εκτός από πουλί είναι και αστερισμός στην περιοχή του ισημερινού. Το πιο λαμπρό αστέρι του αστερισμού αυτού είναι ο Αλτάιρ.

Το ενήλικο πουλί έχει χαρακτηριστικό χρυσαφί κεφάλι και αυχένα, το σώμα και οι φτερούγες του είναι ομοιόμορφα σκούρες από κάτω, ενώ από πάνω οι φτερούγες είναι πιο ανοιχτόχρωμες. Στην ουρά υπάρχουν επίσης ανοιχτόχρωμες ταινίες. Κατά τη νεαρή ηλικία ο **Χρυσαιτός** έχει μαύρο κεφάλι και αυχένα, σκούρο σώμα με λευκές κηλίδες στις φτερούγες (στα δευτερεύοντα) και λευκή ζώνη στην ουρά. Κατά την παρατήρηση στο πεδίο αυτές οι λευκές κηλίδες στις φτερούγες και η λευκή ζώνη της ουράς διακρίνονται εύκολα. Σταδιακά καθώς ο νεαρός Χρυσαιτός ενηλικιώνεται οι λευκές περιοχές σκουραίνουν.

Ο Χρυσαιτός γυροπετά επίσης όπως το Όρνιο, αλλά διαγράφει μικρότερους κύκλους γρηγορότερα από ότι το Όρνιο, ενώ οι φτερούγες του όταν παρατηρείται από μπροστά έχουν σχήμα V. Για το μέγεθός του είναι ιδιαίτερα ευκίνητο αρπακτικό, ικανό να εφορμά προς το έδαφος με μεγάλη ταχύτητα. Συνήθως κυνηγά σε ζευγάρια. Χαρακτηριστικές είναι οι πτήσεις των Χρυσαιτών την προ-αναπαραγωγική περίοδο όταν διαφημίζουν τα όρια της επικράτειας τους. Τα πουλιά παίρνουν μεγάλο ύψος και στη συνέχεια βυθίζονται με μαζεμένες τις φτερούγες.

Η δίαιτα ενός Χρυσαιτού αποτελείται από πουλιά και θηλαστικά μεσαίου μεγέθους, όπως φάσες, αγριοπερίστερα, καλιακούδες, πέρδικες, λαγούς, ακόμα και χελώνες που αναζητά σε βουνοπλαγιές, στα ξέφωτα του δάσους και σε ανοικτές εκτάσεις. Όταν δεν μπορεί να βρει ζωντανή άγρια τροφή, τρέφεται με μικρά αιγοπρόβατα αλλά και με νεκρά ζώα.

Οι περιορισμένες ζημιές που προκαλούν οι Χρυσαιτοί στα κοπάδια κάνει τους βοσκούς να τους αντιμετωπίζουν σαν απειλή, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που κάποιιοι τους αντιμετωπίζουν ως κινούμενους στόχους. Σημαντική αιτία θανάτου αποτελούν και οι δευτερογενείς δηλητηριάσεις, καθώς οι Χρυσαιτοί μερικές φορές καταναλώνουν νεκρά ζώα, άγρια σκυλιά, κουνάβια, κοράκια και λύκους, που δηλητηριάζονται από τον άνθρωπο γιατί θεωρούνται επιβλαβή. Εκτός από τα δολώματα και από το παράνομο κυνήγι, οι Χρυσαιτοί κινδυνεύουν και από τη μείωση της λείας τους λόγω εντατικοποίησης της γεωργίας και εγκατάλειψης της ορεινής κτηνοτροφίας.

Ο Σταυραετός (Aquila pennata) (παλιότερα *Hieraetetus pennatus*) είναι ένα μεσαίου μεγέθους αρπακτικό πουλί. Το σώμα του έχει μήκος περίπου 47 εκατοστά, με άνοιγμα φτερών 120 εκ. Όπως όλοι οι αετοί ανήκει στην οικογένεια των Αετίδων (*Accipitridae*). Αναπαράγεται στη νότια Ευρώπη, τη Βόρεια Αφρική και σε όλη την Ασία. Είναι μεταναστευτικό, διαχειμάζει στην υποσαχάρα Αφρική και τη Νότια Ασία. Αυτός ο αετός γεννά 1-2 αυγά σε μια φωλιά που κατασκευάζει σε δέντρα ή βράχια. Στη Νότια Ευρώπη υπολογίζεται ότι αναπαράγονται κοντά στα 2.880 ζευγάρια.

Είναι δασόβιο είδος και συχνά θα το δούμε να πετάει ακόμα και σε χαμηλά υψόμετρα σε περιοχές με ξέφωτα, ομαλές πλαγιές βουνών, ακόμα και στις παρυφές των χωριών. Κυνηγά μικρά θηλαστικά, ερπετά και μικρά πουλιά. Είναι ένας μικρός αετός, στο μέγεθος μιας καρακάξας. Τα αρσενικά ζυγίζουν περίπου 700 γραμμάρια, ενώ τα θηλυκά κοντά στο 1 κιλό. Είναι συνηθισμένο σε όλα τα αρπακτικά πουλιά τα θηλυκά να είναι μεγαλύτερα από τα αρσενικά.

Ο Γερακαετός όπως έχει ξανά ονοματιστεί ο Σταυραετός δεν έχει καμία σχέση με τον σταυραετό των δημοτικών τραγουδιών. Τα τραγούδια προφανώς αναφέρονται στον χρυσαετό, το μεγάλο και αγέρωχο πουλί της ελληνικής υπαίθρου.

Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*) Άλλες κοινές ονομασίες: Φιλάδελφος, Στόρι, Σκαροβιτσιλά. Αν και μέτριου μεγέθους, ο αετός αυτός με άνοιγμα φτερούγων 145-165 εκ και μήκος του σώματος 55-60 εκ, είναι εξαιρετικά ισχυρός και μαχητικός. Το ενήλικο φαίνεται από επάνω μαύρο με λευκή πλάτη (λευκό V ανάμεσα στις φτερούγες), ενώ από κάτω έχει μαύρο σώμα και λευκό στήθος με κάθετες ραβδώσεις. Στην άκρη της ουράς διακρίνεται μια μαύρη ταινία. Το νεαρό άτομο διαφέρει επειδή στη ράχη έχει καφέ-υπόλευκο χρώμα και από κάτω κανελί στήθος με ραβδώσεις. Η ουρά είναι και αυτή καφέ με ελαφρές γραμμώσεις. Ο Σπιζαετός διακρίνεται για την ταχύτητά του κατά την πτήση και συνηθίζει να κυνηγά σε ζευγάρια.

Ο Σπιζαετός τρέφεται με μεσαίου μεγέθους πτηνά όπως φάσες, αγριοπερίστερα, πέρδικες καθώς και μικρά θηλαστικά, όπως νυφίτσες, ποντίκια και σπανιότερα με ερπετά. Η όχληση στις περιοχές αναπαραγωγής από δραστηριότητες όπως διάνοιξη και χρήση δασικών δρόμων, υλοτομία κλπ αποτελούν τους κυριότερους κινδύνους για τη διατήρηση του Σπιζαετού. Οι μονοκαλλιέργειες και η εκτεταμένη χρήση γεωργικών φαρμάκων, αλλά και η υπερθήρευση έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των πληθυσμών που αποτελούν λεία για το Σπιζαετό ενώ απειλείται επίσης κι από τη λαθροθηρία.

Ο Βασιλαετός (*Aquila heliaca*) είναι ένα από τα σπανιότερα αρπακτικά πουλιά της Ευρώπης με κατανομή από τη νοτιοανατολική Ευρώπη έως τη λίμνη Βαϊκάλη και το βόρειο Πακιστάν. Στην Ευρώπη το είδος εμφανίζεται κυρίως στα Καρπάθια, στα νότια και ανατολικά Βαλκάνια, στους λόφους και στις στέπες της νοτιοανατολικής Ουκρανίας και της Ρωσίας.

Η εκτίμηση του ευρωπαϊκού πληθυσμού του Βασιλαετού ήταν μέχρι πρόσφατα 363-604 ζευγάρια. Οι τελευταίες όμως έρευνες στην άγνωστη φύση της ανατολικής Ευρώπης, ανατρέπουν αυτά τα δεδομένα, καθώς μόνο στην Ευρωπαϊκή Ρωσία, ο πληθυσμός του είδους εκτιμάται πλέον σε 600-900 ζευγάρια. Έτσι, λογικό επακόλουθο ήταν να προταθεί, ώστε το είδος να μη θεωρείται ως Τρωτό σε παγκόσμιο επίπεδο,

αφού το όριο γι' αυτό είναι μόνο 1000 άτομα.

Στα νότια όμως της εξάπλωσής του, ο Βασιλαετός αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα και η μείωση των πληθυσμών του συνεχίζεται. Στην Ελλάδα, κατατάσσεται, βάσει του Κόκκινου Βιβλίου, στα Κινδυνεύοντα Είδη και είναι πλέον αμφίβολο εάν εξακολουθεί να φωλιάζει. Το είδος βέβαια εξακολουθεί, παρά τη συνεχή μείωση, να φωλιάζει στις γειτονικές χώρες (εκτός ίσως από την Αλβανία) με περίπου 15 ζευγάρια στην ΠΓΔΜ, 20-25 ζευγάρια στη Βουλγαρία και 10-50 ζευγάρια στην Τουρκία.

Ο Βασιλαετός είναι κυρίως αποδημητικό είδος και σημαντικό μέρος του ευρωπαϊκού πληθυσμού του, ξεχειμωνιάζει στη Μέση Ανατολή. Στην Ελλάδα, άτομα από βορειότερες χώρες, στην πλειοψηφία τους ανώριμα, επισκέπτονται και μερικά ξεχειμωνιάζουν, σ' αρκετούς μεγάλους υγροτόπους όπως το Δέλτα του Καλαμά, τη Λίμνη Κερκίνη, τη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου και τα Δέλτα του Έβρου και του Αξιού αλλά και την Κρήτη. Κατά τη μετανάστευση παρατηρείται, πάντα σε μικρούς αριθμούς, ακόμη και στην Πελοπόννησο αλλά και σε μερικά νησιά.

Ο Βασιλαετός ήταν παλιότερα πολύ πιο διαδεδομένος σαν αναπαραγόμενο είδος στην Ελλάδα. Κατά τον περασμένο αιώνα, οι Reiser, Kruper, Lilford, Linder Mayer, Erhard και άλλοι ερευνητές, έβλεπαν το είδος να αναπαράγεται στις πεδινές περιοχές της βόρειας και κεντρικής χώρας, συμπεριλαμβανομένων της Αττικής, της Ακαρνανίας και της Θεσσαλίας. Την ίδια εποχή επίσης υπάρχουν παρατηρήσεις του είδους στην Πελοπόννησο, στην Εύβοια και στα Ιόνια Νησιά, αν και φώλιασμα σ' αυτές τις περιοχές δεν αποδείχτηκε ποτέ.

Τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα, ο Βασιλαετός διατηρούσε καλούς πληθυσμούς φωλιάζοντας στις παρυφές των πεδιάδων της κεντρικής και βόρειας Ελλάδας, ευνοημένος από τις παραδοσιακές χρήσεις γης και ιδιαίτερα την κτηνοτροφία στις πεδινές και ημιορεινές περιοχές. Αυτή η κατάσταση επικράτησε έως και τη δεκαετία του '40, κατά τη διάρκεια της οποίας, μόνο γύρω από τη Θεσσαλονίκη, όπως αναφέρει ο Makatsch, υπήρχαν 25 ζευγάρια, κυρίως στην περιοχή του τριπλού Δέλτα Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα.

Η κατάσταση όμως αρχίζει να αλλάζει μετά τον πόλεμο, με την αποξήρανση των υγροτόπων, την εντατικοποίηση της γεωργίας και τη σταδιακή εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας στη χαμηλή ζώνη, που αποτελεί τον χώρο του Βασιλαετού.

Η αντικατάσταση των πλούσιων παραδοσιακών αγροτικών τοπίων από μονοκαλλιέργειες, οδήγησε στη μείωση των πληθυσμών των ειδών, όπως οι Λαγόγυροι, που αποτελούν την τροφή του και έχει συμβάλει στην αφαίρεση πολλών ώριμων δέντρων που χρησιμεύουν για το φώλιασμα του είδους. Πιθανώς, την πιο δυσμενή επίδραση στο είδος έχει η δραματική μείωση των πεδινών δασών και η αποξήρανση των υγροτόπων.

Συνέπεια των σημαντικών αυτών αλλαγών στην ελληνική ύπαιθρο είναι η δραματική μείωση των πληθυσμών του Βασιλαετού κατά τη δεκαετία του 60. Στις δεκαετίες του 70 και 80 το είδος εξακολουθεί να φωλιάζει κυρίως στη Θράκη και ίσως στη Μακεδονία και σύμφωνα με έρευνες, κατά το 1980-85 ο ελληνικός πληθυσμός του εκτιμάται σε 6-10 ζευγάρια. Το 1986 μόνο δύο ζευγάρια απέμεναν στην περιοχή του Έβρου, ενώ το τελευταίο επιβεβαιωμένο φώλιασμα, έγινε στο δάσος της Δαδιάς το 1991.

Στα τέλη Ιουνίου 1996, κατά τη διάρκεια έρευνας πεδίου από μέλη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, παρατηρήθηκαν δύο ενήλικα και ένα ανώριμο άτομο Βασιλαετού στα Όρη Τσαμαντά, στα σύνορα με την Αλβανία. Το 1997 στα πλαίσια ερευνητικού προγράμματος για τον Βασιλαετό, επαναδιαπιστώθηκε η παρουσία του στην περιοχή με την παρατήρηση δύο ενήλικων ατόμων στις 18 Απριλίου 1997. Στη συνέχεια όμως, και παρ' όλη την προσπάθεια οι Βασιλαετοί δεν ξαναεντοπίστηκαν.